

Блок III «Антибулінгова програма»

Сьогодні, в процесі реформування системи освіти, проблеми цькування і насильства в шкільному середовищі дуже часто стають перепорою для досягнення мети всебічного розвитку дитини. Допомога дорослих дуже потрібна дітям та молоді в будь-якому віці, особливо якщо дії кривдників можуть завдати серйозної шкоди фізичному та психічному здоров'ю. Заклад освіти відіграє важливу роль у створенні умов для здобуття учнями та ученицями знань в безпечному освітньому середовищі, формуванні ставлень та навичок, які потрібні, щоб уникнути та запобігти проявам насильства, безконфліктного спілкування, ненасильницької поведінки. Вирішальна роль у протидії насильству і булінгу належить педагогам. Проте впоратися з цією проблемою вони можуть тільки завдяки системному підходу та підтримки керівництва ліцею, батьків, представників місцевих органів влади та громадських організацій, а також із залученням та участі дітей та молоді.

Нормативно-правові документи з питань запобігання, протидії домашньому насильству та булінгу:

- Постанова КМ України в «Про затвердження порядку взаємодії суб'єктів, що здійснюють заходи у сфері запобігання та протидії домашньому насильству та насильству за ознакою статті» від 22.08.2018. №658;
- Наказ МОН України від 02.10.2018 № 1047 «Про затвердження Методичних рекомендацій щодо виявлення, реагування на випадки домашнього насильства і взаємодії педагогічних працівників із іншими органами та службами»;
- Лист МОН України від 18.05.2018 № 1/11-5480 «Методичні рекомендації щодо запобігання та протидії насильству»;
- Лист МОН України від 29.12.2018 № 1/9-790 «Щодо організації роботи у закладах освіти з питань запобігання і протидії домашньому насильству та булінгу»;
- Закон України від 18.12.2019 року № 2657-VIII «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо протидії булінгу (цькуванню)»;
- Наказ Міністерства соціальної політики України, Міністерства внутрішніх справ України, Міністерства освіти і науки України, Міністерства охорони здоров'я України від 19.08.2014 №564/836/945/577 «Про затвердження Порядку розгляду звернень та повідомлень з приводу жорстокого поводження з дітьми або реальної загрози його вчинення»;
- Лист Міністерства освіти і науки України від 28.10.2014 № 1/9-557 «Методичні рекомендації щодо взаємодії педагогічних працівників у навчальних закладах та взаємодії з іншими органами і службами щодо захисту прав дітей»;

Розроблення антибулінгової програми стало вимогою сьогодення, тому що нині тема агресії та насильства в суспільстві відчутна особливо гостро, і часто майданчиком для прояву жорстокості по відношенню один до одного є саме ліцей. Діти є найчутливішою групою, яка дуже добре відображає зміни, що відбуваються в сучасному соціумі. Коли «раптом» виявляється, що нове покоління, менш людяне й більш жорстоке, то ми, дорослі, мусимо чесно відповісти собі на запитання — що ми повинні були б, могли б і досі не зробили, щоб діти не ставали такими? Оскільки ліцей має вагомий вплив на дитину впродовж 12 років, а також те, що значна частина психічних дефіцитів виникає саме в стінах ліцею, сподіваємося, дана програма стане основним орієнтиром проведення вагової результативної профілактичної роботи з теми булінгу в освітньому середовищі.

План заходів

з реалізації Закону України щодо протидії булінгу

№	Назва заходу	Термін виконання	Виконавці
Нормативно-правове та інформаційне забезпечення попередження насильства та булінгу			
1.	Підготовка наказу «Про запобігання булінгу (цькування) у закладі освіти»	Останній тиждень серпня	Директор О.Ганич
2.	Наказ «Про порядок дій персоналу при зіткненні з випадками булінгу (цькування) в закладі освіти» Наказ «Про створення комісії з питань протидії булінгу (цькування) та призначення відповідальної особи за виконання заходів спрямованих на запобігання та протидії булінгу»	Перший тиждень вересня	ЗДВР ШальГ.С.
3.	Наради з різними категоріями працівників з питань профілактики булінгу (цькування), мобінгу; <ul style="list-style-type: none"> • педагогічний колектив • технічний персонал 	1 раз в семестр	Адміністрація
4.	Обговорення та прийняття правил поведінки в групах/класах, оформлення правил у вигляді наочних матеріалів	вересень	Класні керівники, старости класів (8-11 кл)

5.	Організація механізмів звернень та повідомлень про випадків булінгу (цькування) «Скринька довіри»	Вересень	Практичний психолог, соціальний педагог, класні керівники
6.	Оприлюднити на офіційному веб-сайті, дошці оголошень: - телефон довіри; - правила поведінки здобувачів освіти; - план заходів освіти, спрямованих на запобігання та протидію булінгу; - процедури подання учасниками освітнього процесу заяв про випадки булінгу в закладі освіти; - порядок редагування на доведені випадки булінгу у школі та відповідальність осіб, причетних до булінгу.	До 30.09.2023	адміністрація
7.	Залучати громадські, батьківські, молодіжні організації представників служб у справах дітей та ювенальної поліції	Упродовж року	Адміністрація, Психологічна служба
8.	Надання дітям індивідуальних та групових консультацій за запитом учасників освітнього процесу.	Упродовж року	Адміністрація, Психологічна служба
Цільова аудиторія - вчителі			
	Оновлення бази інструментарію для діагностування рівня напруги, тривожності в учнівських колективах	Листопад	Психологічна служба
	Засідання методичного об'єднання класних керівників на тему «Гуманізація освітнього процесу, як один з напрямків подолання булінгу в учнівському середовищі».	Січень	Керівник МО
	Психологічна підтримка, практики подолання страху, тривоги учасників освітнього процесу	I семестр	ЗДВР Шаль Г.С. Психологічна служба
	Консультавання класних керівників з проблемних ситуацій в класному колективі	Упродовж року	Психологічна служба

Цільова аудиторія учні

<p>Діагностування рівня напруги, тривожності в учнівських колективах:</p> <ul style="list-style-type: none"> - спостереження за міжособистісною поведінкою здобувачів освіти; - опитування (анкетування) учасників освітнього процесу; - визначення рівня страху, тривоги та депресії учнів в умовах воєнного часу 	<p>Упродовж року</p>	<p>Адміністрація Психологічна служба педагогічні працівники тех.працівники</p>
<p>Проведення ранкових зустрічей з метою формування навичок дружніх стосунків</p>	<p>Упродовж року</p>	<p>Класні керівники 1-4 класів</p>
<p>Створення морально безпечного освітнього простору, формування позитивного мікроклімату та толерантної міжособистісної взаємодії в ході годин спілкування, тренінгових занять</p>	<p>Упродовж року</p>	<p>Класні керівники 1-11 класів</p>
<p>Для учнів 1-11 класів:</p> <ul style="list-style-type: none"> - проведення превентивних занять «Безпечна поведінка» щодо розвитку навичок безконфліктного спілкування, спрямованих на розвиток самоповаги, вміння взаємодіяти з оточуючими; - «Толерантність до інших і до себе» заняття щодо запобігання формуванню девіантної поведінки; заняття (бесіди, ігри, тренінгові вправи диспути тощо) щодо формування толерантного ставлення до людей з особливими потребами, дітей-переселенців тощо. <p>«Безпечна школа. Маски булінгу» (ділова гра.</p>	<p>Упродовж року</p> <p>квітень</p>	<p>Класні керівники ЗДВР Шаль Г.С. Педагог організатор Соляр О.І.</p>
<p>Дієвість програми «Не смійся з мене» 4 клас</p>	<p>квітень</p>	<p>Психологічна служба</p>
<p>Просвітницько-профілактична програма «Школа і поліція» 1-11 класи</p>	<p>Упродовж року</p>	<p>Психологічна служба Класні керівники</p>

Диспути, години спілкування, ситуативні ігри тощо «До Дня толерантності»	4-9 класи Упродовж семестру	Класні керівники,
Виховні бесіди: - «Подаруй долоньку толерантності другу» (4 клас); - «Чи вмію я дружити» (5 клас); - «Конфлікти, та шляхи розв'язання» (6 клас); - «Протидія булінгу. Правила безпечної роботи в мережі інтернет); - «Інтернет безпека, правила поведінки спілкування онлайн» (8 клас); - «Люби ближнього свого, як себе самого» (9 клас)	Упродовж семестру	Класні керівники
Міжнародний день протидії булінгу (4 травня) Бібліотечні виставки літератури, бесіди «Ми проти булінгу»	Травень	Учасники освітнього процесу
Години відвертого спілкування за участю представників поліції, ювенальної превенції «Булінг. Що? Як? Чому?»;	За потреби	Класні керівники 1-9 класів
Цільова аудиторія батьки		
Консультування батьків щодо захисту прав та інтересів дітей	За запитом	Адміністрація Класні керівники, психологічна служба
Проводити інформаційно - просвітницькі заходи щодо протидії булінгу в освітньому середовищі: - Чому діти цькують дітей і що з цим робити? - Як виявити жертву цькування в школі? - Як навчити дитину протидіяти? - Алгоритм для батьків. - Інфографіка «Булінг та кібербулінг»	Упродовж року	Адміністрація, Психологічна служба, класні керівники

Тематичні батьківські збори: «Як діяти батькам у випадку булінг» Батьківський лекторій «Морально-етичні цінності особистості та врахування їх в сучасному сімейному вихованні»	Упродовж семестру	Класні керівники 2-9 класів
Моніторинг освітнього середовища закладу освіти		
Самооцінка закладу освіти за показниками безпеки, комфортності	2 рази в рік	Адміністрація, колектив
Аналіз інформації за протоколами з розгляду питань з випадків булінгу	за потреби	Ганич О.М.
Підготовка звіту про виконання плану заходів із запобігання та протидії булінгу в закладі освіти	травень-червень	